

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Основна информация:

Име на курса: „Евроатлантическата интеграция и Западните Балкани“

Лектор: проф. д.ю.н. Надя Бояджиева, доктор по Нова и съвременна обща история (История на балканските държави), професор и доктор на юридическите науки по Международно право и международни отношения

Телефон: +359 884 54 77 75, +359 886 568 862

Имейл: nboyadjieva@balkanstudies.bg, nadiaboyadjieva@gmail.com

Хорариум: 30 часа лекции, 20 кредита

Анотация (до 150 думи):

"Евроатлантическата интеграция и Западните Балкани" има за цел да даде знания за междудържавните отношения на Балканите с акцент върху държавите от Западните Балкани след разпадането на двуполюсната система на международни отношения в началото на 90-те години на XX век до днес. Обучаващите се ще се запознаят с важни обществено-политически и социално-икономически процеси, протекли в държавите от Западните Балкани, предприетите от отделните държави стъпки за членство в НАТО и в Европейския съюз.

Отделен акцент ще бъде поставен върху проблемите на правата на човека и правата на малцинствата в отделните държави с оглед изпълнение на критериите за членство в ЕС, въпросите на регионалната сигурност, демократизацията и върховенството на закона в региона. Курсът представя и актуалната обстановка в региона на Западните Балкани, както и приоритетите на Българското Председателство на Съвета на Европейския съюз. Курсът обобщава постигнатите резултати в намирането на дългосрочни решения на важни за държавите от Западните Балкани, за България, за ЕС и НАТО проблеми.

Тематично съдържание на курса (кратко описание по теми или модули):

Тема / Модул 1: Въведение в евроатлантическата интеграция – цели, структури и исторически контекст

Тема / Модул 2: Разпадането на двуполюсната система и новият световен ред след 1990 г.: характеристика, архитектура на регионалната сигурност на Балканите и тенденции.

Тема / Модул 3: Западните Балкани – географски, политически и исторически преглед

Тема / Модул 4: Обществено-политически процеси в държавите от Западните Балкани

Тема / Модул 5: Социално-икономическо развитие и трансформации в региона

Тема / Модул 6: Пътят към НАТО – стъпки, предизвикателства и постижения на балканските държави

Тема / Модул 7: Присъединяването към Европейския съюз – критерии, трудности и успехи

Тема / Модул 8: Права на човека, права на малцинствата и върховенство на закона в региона

Тема / Модул 9: Регионална сигурност и демократизация на Западните Балкани

Тема / Модул 10: Актуална обстановка в региона: конкретни инициативи на ЕС и външнополитически приоритети на отделните държави в контекста на предизвикателствата на

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

войните и конфликтите. Ролята на Република България за запазване на сигурността и стабилността на Балканите и на Черноморския регион.

Форми на обучение и оценяване:

Хибридна форма на обучение

Писмена форма на оценяване

Курсов проект /10-12 стр./ по избрана от студента тема и събеседване

Компетентности, придобити в резултат на обучението (3-5 точки):

- Познаване и анализиране на ключовите обществено-политически и социално-икономически процеси в държавите от Западните Балкани след края на Студената война.
- Разбиране на механизмите и критериите за членство в НАТО и Европейския съюз, както и способност за оценка на напредъка на отделните държави в интеграционния процес.
- Умения за анализ на проблемите, свързани с правата на човека, правата на малцинствата, върховенството на закона и регионалната сигурност в контекста на евроатлантическата интеграция.
- Способност за самостоятелно изследване, критично мислене и аргументирано представяне на позиции по актуални теми от политическия дневен ред на Западните Балкани и ЕС.

Литература:

Балканите през първото десетилетие на 21. век. /Съст. Ал. Костов, Ек. Никова/. София: изд. „Парадигма“, 2013

Божинов, Войн. Република Македония в съвременната геополитика. София: ИК „Гутенберг“, 2017

Божинов, Войн. Социалистическа Югославия в разпад - 1989-1992 година. София: изд. Арка, 2021

Бояджиева, Надя: „Международни отношения“. София: издателство „Албатрос“, 2017.

Бояджиева, Надя: „Русия, НАТО и средата за сигурност след Студената война, част I, 1989-1999“, София: ИК „Даниела Убенова“, 2000

Бояджиева, Надя: „САЩ и конфликтът в Босна и Херцеговина“, София: ИК „Даниела Убенова“, 2000.

Георгиев, Георги: „Бивша Югославска република Македония“, Информационно и справочно издание, София: изд. „Гея Либрис“, 2016.

Детрез, Раймонд, „Косово, отложената независимост“, София: изд. „Кралица Маб“, 2008.

Илиева, Ирена, „Малцинствата на Балканите: Международноправна защита“, София: Издателство „Кронос“, 1994.

Манчев, Кръстьо, „Балкански разпри“, София: издателство „Парадигма“, 2015.

Манчев, Кръстьо, „История на националния въпрос на Балканите“, София: издателство „Парадигма“, 2008.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

- Манчев, Кръстьо, „Кървавият край на Югославия“, София: издателство „Парадигма“, 2008.
- Мемцов, Стоян. Косово: проблемът за международноправния статус. Пловдив: Макрос, 2019
- Методиев, Калоян, „Западните Балкани и България (политика, дипломация, сигурност)“, изд. „Българско геополитическо дружество“, 2016.
- Бояджиева, Н. Руската федерация и Балканите през XXI век. – В: Съвременните Балкани: Предизвикателствата на XXI век. Ал. Костов (съст.). София: Тендрил, 2021, стр. 245-264
- Бояджиева, Н. Сътрудничеството между Русия, НАТО и Европейския съюз и балканската сигурност /1991-1999 г./. – В: Русия, Европа и светът. Сборник с материали от международна научна конференция 28-29 септември 2009 г. Съст. и научен ред. проф. д-р И.Баева, София, УИ „Св.Климент Охридски“, 2012, стр. 415-425
- Бояджиева, Н. Международната общност и „Европейската» перспектива на Босна и Херцеговина. – В: Балканите през първото десетилетие на 21. век. /Съст. Ал.Костов, Ек.Никова/. София: Парадигма, 2013, стр.155-168
- Бояджиева, Н. Международното право, международната политика и бъдещето на Косово. Предговор. – В: Мемцов, Стоян. Косово: проблемът за международноправния статус. Пловдив: Макрос, 2019, стр.12-18
- Съвременните Балкани: Предизвикателствата на XXI век. Ал. Костов (съст.). София: Тендрил, 2021 Достъпно на: https://www.balkan-challenges.eu/images/docs/Contemporary_Balkans_F.pdf
- Тодоров, Тодор. България и Западните Балкани. Съвременни аспекти на сигурността. Духовност и Сигурност. София: издателски комплекс – УНСС, 2015.
- Хинкова, Соня, „Югославският случай: етнически конфликти в Югоизточна Европа“, София: издателство „Критика и хуманизъм“, 1998.
- Цачевски, Венелин, „Балканите. Краят на конфликтите“, София: издателство „Изток- Запад“, 2008.
- Boyadjieva, N. Diplomacy, International Intervention and Post-War Reconstruction: Interactions between States, International Organisations and Local Authorities in the Implementation of the Dayton Accords for Bosnia and Herzegovina” (co-author K.Grozev). – In: Jovan Kurbalija and Hannah Slavik (Eds.), Intercultural Communication and Diplomacy, DiploBooks, Malta, 2004, pp. 331-350.....
- Boyadjieva, N. The Russian Federation and the Balkans in the 21st Century. – In: Contemporary Balkans: The Challenges of the 21st Century. A. Kostov (ed.). Sofia. Tendril, 2021, pp. 229-246, Available at: https://www.balkan-challenges.eu/images/docs/Contemporary_Balkans_F.pdf.....
- Contemporary Balkans: The Challenges of the 21st Century. A. Kostov (ed.). Sofia. Tendril, 2021, pp. 229-246, Available at: https://www.balkan-challenges.eu/images/docs/Contemporary_Balkans_F.pdf.
- Boyadjieva, N. Russian Security Strategy in the Balkans. (Chapter 31). – Kanet, R. (Ed.). (2019). Routledge Handbook of Russian Security. London: Routledge. 2019, pp. 366-376
- Caiani, Manuela, et al. European Narratives and Euroscepticism in the Western Balkans and the EU. Routledge, 2024
- EU-Western Balkans: Boosting Digital Connectivity. Publications Office, 2018
- Lampe, John R. and Ulf Brunnbauer, eds., The Routledge Handbook of Balkan and Southeast European History. London: Routledge, 2021

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

- MacQueen, Norrie. “Humanitarian Intervention and Coercive Action: The Balkans.” – Humanitarian Intervention and the United Nations, Edinburgh University Press, 2022, pp. 141–76
- Next Level Partnership: Bolstering EU-NATO Cooperation to Counter Hybrid Threats in the Western Balkans. Publications Office, 2023
- Pecotić Kaufman, Jasminka, et al., editors. Competition Law and Policy in the Western Balkans. Springer Nature Switzerland, 2026
- Preljevic, Hamza, et al. Shifting Paradigms: Three Decades after the Signing of the Dayton Peace Agreement. Palgrave Macmillan, an imprint of Springer Nature Switzerland, 2025
- Trauner, Florian. The Europeanisation of the Western Balkans: EU Justice and Home Affairs in Croatia and Macedonia. Manchester University Press, 2011
- Uvalić, Milica, and ProQuest. Integrating the Western Balkans into the EU: Overcoming Mutual Misperceptions. Edited by Milica Uvalić, Palgrave Macmillan, 2023
- Boyadjieva, N. The Kosovo Crisis (1999) and Its Consequences for Russian Security Policy and Russian-NATO Relations. – Proceedings Annual University Conference 28-29 May 2020. Veliko Tarnovo, Vol. 9, National Military University Vasil Levski Publishers, 2020, pp. 186-196
- Boyadjieva, N. "NATO Peacekeeping and Balkan Security". – In: " Knowledge, Science, Technologies, Innovations “. Scientific Conference Proceedings, Veliko Tarnovo, 2024, Vol.1, pp. 703-718
- Rasidagic, Esref Kenan, and Todor Koburov. “Bosnia and Herzegovina at 20: Two Views on Current Challenges.” International Journal on Information Technologies and Security, vol. 5, no. 1, 2013
- Stoyanova, Dobrinka, et al. “Social Cohesion (Bulgaria – EU – Western Balkans).” Ikonomicheski Izsledvaniia, no. 3, 2019, pp. 96–123.
- Szymanska, Agata. “Demographic Changes in the Countries of the Western Balkans – A Comparative Analysis with the European Union.” Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe [Lodz], vol. 25, no. 3, January 2022, pp. 161–82
- Woodward, Susan L., and Brookings Institution. Balkan Tragedy: Chaos and Dissolution after the Cold War. Brookings Institution, 1995.....

Допълнителна информация (по желание) (например: специални изисквания, лабораторно оборудване, предварителни знания):

Курсът може да се проведе на български и на английски език